

Бурчак Станіслав Олександрович,
доктор педагогічних наук, професор
кафедри технологічної і професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Бурчак Ліана Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
біології, здоров'я людини та методики навчання
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ТВОРЧІ ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Сучасний, конкурентоспроможний, «новий» учитель повинен не лише вчити учнів, забезпечувати їхню цілковиту підготовку, що відповідатиме інноваційним орієнтирам, соціальним запитам, важливим стратегіям інфопростору в умовах модернізації професійної освіти, але й ефективно здійснювати дослідницько-креативну, новаторську діяльність.

Чинне місце в цьому аспекті відводиться розвитку інноваційно-креативного потенціалу майбутніх фахівців, формуванню їхнього індивідуального стилю професійної діяльності, ефективної реалізації нововведень тощо.

З позицій сучасних тенденцій розвитку вищої освіти увага сконцентрована на формування освічених і творчих фахівців, реалізацію їхніх можливостей і підтверджується низкою нормативних документів, як-от: Закон України «Про освіту» (2017) [2], «Про вищу освіту» (2014) [6], «Про інноваційну діяльність» [1], Концепція розвитку педагогічної освіти [7] та «Нова українська школа» [3] та ін.

Основними стимулами, що спонукають до творчості, є протиріччя між вимогами соціуму, що постійно розвивається, і компетентностями, бажаннями і можливостями особистості реалізувати свій творчий потенціал.

Для уможливлення ліквідації указанного протиріччя, кожній особистості потрібно забезпечити місце та можливості для реалізувати себе, тобто, реальні перспективи до кінця розкриття самих себе [5, с. 14]. Відкриваючи нові сфери діяльності, освоюючи і опановуючи їх, майбутній фахівець виступає у ролі творця самого себе.

Обґрунтовуючи окреслену проблему В. Кремень фактично ототожнює творчу та інноваційну діяльність. На думку вченого, інновація – це «завжди творчість, виклик старому, це особистісна позиція» [4, с. 8].

Схожа думка і в Л. Козак, котра наголошує, що вищим рівнем творчості педагога є інноваційна діяльність, спрямована на створення нових технологій, високоефективних систем навчання, виховання й розвитку студентів [4].

Погоджуючись із науковцями зазначимо, що творчість й інноваційна діяльність має спільний елемент – інноваційну особистість, яка визначає перетворення в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Аналіз указаних наукових праць дозволив виокремити творчі якості майбутнього фахівця, формування яких дозволить майбутнім педагогам здійснювати інноваційну професійну діяльність (табл. 1).

Таблиця 1

Творчі якості фахівця в умовах модернізації професійної освіти

№з/п	Творча якість
1	Пізнавальна активність
2	Здатність до висування гіпотез, оригінальних ідей, винахідництва
3	Ініціативність
4	Наполегливість
5	Висока самоорганізація
6	Працездатність
7	Потреба в інтелектуальній праці
8	Високий рівень вимогливості
9	Готовність до ризику
10	Критичне мислення
11	Здатність до міжособистісного спілкування, до співпраці і взаємодопомоги у творчій діяльності
12	Здатність до рефлексії

Отож, для забезпечення творчого розвитку і саморозвитку здобувачів вищої освіти в межах формування їхньої інноваційної компетентності пропонуємо застосовувати такі форми і методи організації навчання:

- проблемні лекції;
- інтерактивні семінари;
- евристичні, діалогічні та дискусійні методи;
- творчі проекти;
- ділові ігри;
- аналіз педагогічних ситуацій;
- пошукові завдання тощо.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Закон України «Про освіту». (2017). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження КМУ від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
4. Кремень В.Г. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В.Г. Кременя. К. : Педагогічна думка. 2008. 472 с.

5. Кучерявий І.Т., Клепников О.І. Творчість – основа розвитку потенційних джерел особистості : навч. посібник. Київ : Вища шк., 2000. 288 с.

6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

7. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: наказ МОН України від 16.07.2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konsepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>